

ผลการใช้กลวิธีอภิปัญญาร่วมกับเทคนิค CIRC ที่ส่งผลต่อความเข้าใจ
ในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

EFFECTS OF USING METACOGNITIVE STRATEGY IN CONJUNCTION WITH
CIRC TECHNIQUE AFFECTING THE ENGLISH READING COMPREHENSION, CRITICAL

THINKING ABILITIES AND ATTITUDES TOWARD ENGLISH OF MATHAYOM SUKSA 4 STUDENTS

สดใส ชุมปัญญา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารศรี กลางประพันธ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 4) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างตัวแปรความสามารถทางการเรียนของนักเรียน และตัวแปรวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่มีผลต่อคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ได้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 30 คน โดยจัดกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับเทคนิค CIRC และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาร่วมกับเทคนิค CIRC และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวนอย่างละ 20 แผน 2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 40 ข้อ และ 4) แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที (One – Sample t – test, t – test for Dependent Samples and Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและทางเดียว (Two – Way and One – Way ANOVA)

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับเหมาะสมมากขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ตัวแปรความสามารถทางการเรียนของนักเรียน และตัวแปรวิธีการจัดการเรียนรู้ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ทำให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร (ความสามารถทางการเรียนของนักเรียน และวิธีการจัดการเรียนรู้) นั้นมีปฏิสัมพันธ์ทำให้คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to develop the lesson plans using Metacognitive Strategy in conjunction with CIRC Technique to promote the students' English reading comprehension, critical thinking abilities and attitudes toward English with efficiency, 2) to compare the average scores between the students' English reading comprehension, critical thinking abilities and attitudes toward English before and after being taught by the Metacognitive Strategy in collaboration with CIRC Technique and the conventional method, 3) to compare the average scores between the students' English reading comprehension, critical thinking abilities and attitudes toward English after being taught by Metacognitive Strategy in cooperation with CIRC Technique and the conventional method, 4) to explore the interaction effects between the variables on the students' learning abilities and those on learning methods affecting the English reading comprehension, critical thinking abilities and attitudes toward English. The samples were composed of 60 Mathayom Suksa 4 students in 2 classes in the first semester of the academic year 2011 using Cluster Random Sampling Technique at Dong Mafai Witthaya School under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. They were randomly divided into 2 groups: the experimental and controlled groups with 30 students in each class. The experimental group was taught by the Metacognitive Strategy in association with CIRC Technique; the conventional method was applied with the controlled group. The research instruments consisted of: 1) 20 lesson plans using Metacognitive Strategy together with CIRC Technique and 20 conventional lesson plans, 2) an English reading comprehension test with 30 items, 3) a critical thinking abilities test with 40 items, and 4) a test of attitudes toward English with 20 items. The statistics employed to analyze data comprised mean, standard deviation, t – test (One – Sample, Dependent Samples and Independent Samples) along with ANOVA (Two – Way and One – Way ANOVA).

The findings of this study were as follows :

1. The efficiency of the lesson plans for Metacognitive Strategy in conjunction with CIRC Technique through assessment of suitability of the experts obtained the appropriately high average scores at the .05 level of significance.
2. The average scores of the English reading comprehension, critical thinking abilities and attitudes toward English of the students after being taught by the Metacognitive Strategy in cooperation with CIRC Technique and the conventional method were higher than those of before learning at the .05 level of significance.
3. The average scores of the English reading comprehension, critical thinking abilities and attitudes toward English of the students in the experimental group after being taught by the Metacognitive Strategy in collaboration with CIRC Technique were higher than those of the controlled group taught by the conventional method at the .05 level of significance.
4. The variables on the students' learning abilities and those on learning methods showed no interaction. This caused the scores on the English reading comprehension and attitudes toward English among the students to be significantly different at the .05 level. However, the interaction between the 2 independent variables (learning abilities and learning methods of the students) also made a significant difference on critical thinking abilities at the .05 level.

ภูมิหลัง

ในสังคมปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา-ต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1) ทั้งนี้ในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการสื่อสารระหว่างมวลมนุษยชาติ การที่คนในชาติมีความรู้ความสามารถในภาษาที่เป็นภาษาสากล ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 6) ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้มีการกำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตร สำหรับประเทศที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือในสภาพแวดล้อมที่ไม่ใช้ภาษา-อังกฤษเป็นภาษาพูดดังเช่นประเทศไทย ทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ การอ่าน ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือเพิ่มเติมในการติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2539 : 57) จึงถือว่า การอ่านเป็นทักษะที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการค้นคว้าหาความรู้จากตำรา ภาษาอังกฤษ และในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ดังนั้น ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน ย่อมแสวงหาความรู้ และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พัชรินทร์ กองวงศ์. 2552 : 3 ; วราพร สิมมา. 2552 : 2) ซึ่งการอ่านที่มีประสิทธิภาพไม่ว่าภาษาที่หนึ่งหรือภาษาที่สองนั้น ต้องอ่านด้วยความเข้าใจ จับใจความสำคัญได้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2539 : 57)

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การสอนอ่านในประเทศไทยได้พัฒนาแนวทางการสอนอ่านโดยนำกลวิธีอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) มาเป็นแนวทางที่ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการอ่าน สรุปได้ว่า กลวิธีอภิปัญญาในการอ่าน คือ ความรู้ความสามารถที่จะคิด (Thinking about Thinking) และควบคุม (Control or Regulate) การอ่านของตน แต่ก่อนที่จะพัฒนากลวิธีอภิปัญญาในการอ่าน ผู้เรียนจะต้องมีความตระหนักรู้ในความรู้อภิปัญญา ดังนี้คือ ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness) ว่าตนเองเป็นผู้อ่านเชิงรุก (Active Readers) ตระหนักรู้ในสิ่งที่จะอ่าน (Task Awareness) และตระหนักรู้ในกลวิธีการอ่าน (Strategy Awareness) (สุดใจ จันทรงค์. 2550 : 3 – 5) จะเห็นได้ว่า ความตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การมีสติและสมาธิเกิดขึ้นในตนเองนั่นเอง ดังเช่น พุทธทาสภิกขุ (2540 : 20 – 21) ที่กล่าวโดยสรุปไว้ว่า สติ หมายถึง การเล่นอยู่ในการกระทำทางกาย วาจา ใจ เป็นเหตุนำมาซึ่งปัญญา ความรู้ และความจำ ทั้งยังเป็นเครื่องขนส่งความรู้ ความจำ หรือปัญญา มาใช้ให้ทันเวลาที่ต้องการ คนที่มีความรู้หากไม่มีสติก็ไม่สามารถนึกถึงสิ่งที่ตนจำไว้แต่ก่อนนั้นขึ้นมาได้ หรือคนที่มีปัญญาเฉลียวฉลาดในขณะที่ขาดสติ ก็ไม่สามารถใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การนำสติและสมาธิเข้ามาสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ย่อมจะเกิดผลดีต่อผู้เรียน และในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านนั้น ผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีอภิปัญญา ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การกำกับและตรวจสอบ และการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ช่วยให้การเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายได้ การจะเพิ่มพูนทักษะหรือกลวิธีอภิปัญญาได้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้เรียนและบทบาทของครูในการพัฒนาความสามารถในการใช้กลวิธีอภิปัญญา (สุดใจ จันทรงค์. 2550 : 3 – 5) นอกจากนี้แล้ววิธีการพัฒนาด้านการอ่านเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสามารถในทักษะการอ่าน และวิธีที่น่าสนใจอีกวิธีหนึ่ง คือ การเรียนรู้แบบ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้แบบหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์เป็นสื่อในการพัฒนาการอ่านอย่างกว้างขวาง (นัยนา จันตวงศ์. 2551 : 2 – 3)

นอกจากจะมุ่งเน้นการสอนภาษาอังกฤษให้เกิดทักษะการอ่านแล้ว ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถการคิด ในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานของการใช้เหตุผลเพื่อประกอบการพัฒนาทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) จึงเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่ควรศึกษา เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการคิดหลายระดับและถือเป็นการคิดระดับสูง (ทีศนา แชมมณี และคณะ. 2542 : 46) ซึ่งมีประโยชน์สำหรับในประเทศไทยที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพที่เป็นประชาธิปไตย คือ มีกระบวนการใช้เชิงเหตุผล มีขั้นตอนธรรมที่จะรับฟังความคิดในการวิพากษ์วิจารณ์โดยใช้เหตุผลความเป็นตัวของตัวเอง มีวิสัยทัศน์ มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเองและมีคุณลักษณะที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (กรมวิชาการ. 2541 : 2) และมีสิ่งสำคัญที่มีผลต่อทักษะการคิดและการเรียนที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือเจตคติ ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และเป็นพฤติกรรมเตรียมความพร้อมทางสมองก่อนที่จะมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหา (ปณิสสา สอนสุวิทย์. 2552 : 25 – 26)

จากรายงานของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เกี่ยวกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (คะแนน O – NET) วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 – 2553 พบว่า ผลค่าเฉลี่ยระดับประเทศ เป็น 30.68, 22.54 และ 19.22 ตามลำดับ และผลค่าเฉลี่ยระดับกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตปัญจวิทย์ เป็น 26.11, 18.86 และ 13.84 ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยระดับกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตปัญจวิทย์ ต่ำกว่าระดับประเทศ และมีค่าคะแนนเฉลี่ยลดลง (ปัญจวิทย์. 2554 : 9 – 17) แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ

ลดลง สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง (กรมวิชาการ. 2544 : 12) ทั้งนี้อาจมีผลมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน คือ 1) นักเรียนขาดทักษะและมีความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ พบว่า นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาในบทอ่าน ไม่สามารถจับใจความสำคัญ และไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่นักเรียนอ่านในบทเรียนได้ (เสาวลักษณ์ รัตวิรัช. 2536 : 20 ; สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2540 : 151 ; อัจฉรา วงศ์โสธร. 2544 : 1 ; เอกรินทร์ สังข์ทอง. 2544 : 55 ; พระมหาสนิท บุญอ่อน. 2549) และ 2) สาเหตุจากครูผู้สอน เป็นปัญหาเกี่ยวกับการสอนอ่านในชั้นเรียนของครูผู้สอน และความไม่เหมาะสมของบทอ่าน (พรนิภา บรรจจณณี. 2548 : 4) และมีรายงานของกรมวิชาการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษส่วนหนึ่งเกิดจากครูผู้สอนขาดความรู้ ความชำนาญ และขาดการนำเอาวิธีการสอนและเทคนิคใหม่มาใช้ ผู้สอนยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้ประสบปัญหาอย่างมากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดการวิเคราะห์ห้อย่างมีระบบ (กรมวิชาการ. 2538 : 350 – 352)

จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนภาษาอังกฤษเป็นเวลา 14 ปี และเป็นคณะกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตปัญจวิทย์ รวมทั้งเป็นคณะกรรมการ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จึงได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มั่นใจในตนเอง ใช้ศักยภาพและความสามารถตนเอง มาใช้ในการแสวงหาองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน มีความรับผิดชอบในงานของตนและของกลุ่ม เป็นนักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปรายร่วมกับเทคนิค CIRC เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในตนเองอย่างมีสติและสมาธิ มีการวางแผน การควบคุม การตรวจสอบตนเอง และการประเมินผลทางการเรียนอย่างเป็นระบบ ทั้งยังเป็นการร่วมมือกันเรียนรู้ช่วยเหลือกันทำงานภายในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปรายร่วมกับเทคนิค CIRC จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการศึกษาต่อระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

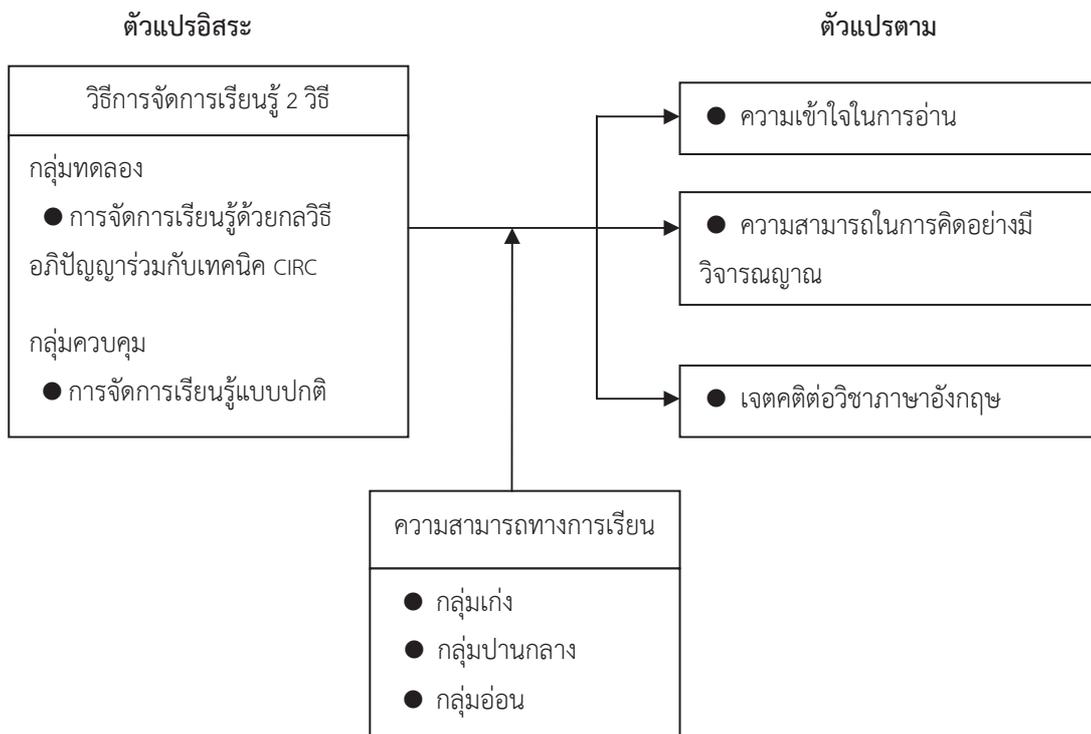
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปรายร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปรายร่วมกับเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะหลังเรียน ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปรายร่วมกับเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างตัวแปรความสามารถทางการเรียนของนักเรียน และตัวแปรวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่มีผลต่อคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี หลักการ และแนวคิดการฝึกกลวิธีแก้ปัญหา ของบราวน์ และพาลินซาร์ (Brown and Palincsar. 1982 : 1 –7), แอนเดอร์สัน (Anderson. 1985 : 372 – 397), โอ้มัลเลย์ และ ชาโมท์ (O'Malley and Chamot. 1990 : unpagged, อ้างถึงใน ชัชวาลย์ มั่นเทศสุวรรณ. 2552 : 17), วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2536 : 57) และ อุทัย ภิรมย์รัตน์ (2536 : 11 – 14) นำมาบูรณาการร่วมกับการเรียนด้วยเทคนิค CIRC ซึ่งพัฒนาโดย แมดเดน, สเตนเวน และ สลาวิน (Madden, Stenvens and Slavin. 1986 : unpagged, อ้างถึงใน วราพร สิมมา. 2552 : 29 – 35) นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย “ผลการใช้กลวิธีแก้ปัญหา ร่วมกับเทคนิค CIRC ที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนสหวิทยาเขตปัญจวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา โรงเรียนดงมะไฟวิทยา โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา และโรงเรียนโพนพิทยาคม รวมนักเรียนทั้งหมด 780 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 23 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 60 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญาาร่วมกับเทคนิค CIRC สำหรับกลุ่มทดลอง และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สำหรับกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 20 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.3 ถึง 0.62 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.35 ถึง 0.81 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.35 ถึง 0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.77 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

2.3 แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาในการดำเนินการทดลองทั้งหมด 20 คาบ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความยาก (difficulty) การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คำนวณจากสูตร KR-20 และการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษทั้งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ให้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบค่าที (One - Sample t - test, t - test for Dependent Samples and Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางและทางเดียว (Two - Way and One - Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับเหมาะสมมากมากขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ในระยะหลังเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ตัวแปรความสามารถทางการเรียนของนักเรียน และตัวแปรวิธีการจัดการเรียนรู้ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ทำให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร (ความสามารถทางการเรียนของนักเรียน และวิธีการจัดการเรียนรู้) นั้น มีปฏิสัมพันธ์ทำให้คะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สำหรับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ไปใช้กับรายวิชาภาษาอังกฤษและรายวิชาอื่นๆ ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ต่อไป
- 1.2 ผู้สอนควรเน้นย้ำถึงความสำคัญและขั้นตอนในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงการใช้กลวิธีอภิปัญญาในการอ่านและการคิดอย่างรู้ตัว
- 1.3 ควรมีการจัดบันทึกเพิ่มเติม เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป
- 1.4 ควรจัดสิ่งแวดล้อมในชั้นเตรียมเรียน (การฝึกสติและสมาธิก่อนเรียน 5 – 10 นาที) ให้สงบเงียบ เพื่อให้การฝึกกลวิธีอภิปัญญาในการอ่านเกิดประสิทธิผลในการอ่านสูงสุด
- 1.5 ควรให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือแนะนำสำหรับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มอ่อนเป็นพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการสอนฟัง พูด และเขียน โดยใช้กลวิธีอภิปัญญา นอกเหนือจากการสอนอ่านเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่านและเขียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551
- 2.2 ควรมีการวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
- 2.3 ควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอภิปัญญา ร่วมกับเทคนิค CIRC ไปใช้บูรณาการผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.4 ควรมีการวิจัยโดยใช้กลวิธีอภิปรายร่วมกับเทคนิค CIRC โดยบูรณาการเข้ากับวิธีการสอนแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นๆ และตัวแปรด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะการคิดแบบอื่น เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงระบบ เป็นต้น

2.5 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอนและนักเรียนทั้งสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้มีผลการเรียนใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว, 2541.
- _____. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการ*. 2(9) : 52, 2538.
- _____. เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด “การจัดการเรียนแบบร่วมมือ”. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2544.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ชุดพัฒนากระบวนการเรียนการสอนครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. *เทคนิคการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2539.
- ชัชวาล มั่นเทศสวรรค์. *การใช้กลวิธีอภิปรายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการคิด* คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- ทศนา เขมมณี และคณะ. “การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด,” *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 2(6) : 35 – 59 ; กรกฎาคม – ตุลาคม, 2542.
- นัยนา จันดวงศ์. *การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีซี ไอ อาร์ ซี*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- ปณิสสา สอนสุวิทย์. *การใช้กิจกรรมพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ และเจตคติเชิงบวก* ของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- ปัญจวิทย์, กลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขต. *รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตปัญจวิทย์ ปีการศึกษา 2551 – 2553*. สกลนคร : สมศักดิ์การพิมพ์, 2554.
- พรนิภา บรรจงมณี. *การใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการคิดไตร่ตรองของผู้เรียน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- พระมหาสนิท บุญอ่อน. *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียน* วิชาภาษาอังกฤษของสามเณรผู้เรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยโครงสร้างระดับยอดประกอบกับกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์เดิมกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

- พัชรินทร์ กองวงศ์. การใช้ยุทธวิธีอภิปัญญาในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนโปรแกรมภาษาฝรั่งเศส
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- พุทธทาสภิกขุ. สติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :ธรรมสาร, 2540.
- วราพร สิมมา. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ ปวส.2 วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น ที่ได้รับ
การสอนอ่านโดยใช้วิธีแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานและวิธีสอนการอ่านตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้อภิปัญญาในการอ่านภาษาอังกฤษ
เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและโดยตรงกับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- _____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด, 2551.
- สุดใจ จันทร์คง. ผลของการฝึกกลวิธีอภิปัญญาที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางกะปิ.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
_____. วิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่มที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์ปรีณัตติง
จำกัด, 2536.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. การวิจัยเพื่อพัฒนาแบบทดสอบอิงปริเฉทสำหรับใช้กับนักศึกษาไทยในระดับต่าง ๆ. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- อุทัย ภิรมย์รัตน์. “การสอนตามแนวอภิประชาชน,” วารสารการอ่าน. (57), 2536.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง. “มิติสัมพันธ์ของกระบวนการอ่านและการเลือกบทอ่าน.” การสอนอ่านเพื่อเดินเข้าสู่ประตูมหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ : สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย, 2544.
- Anderson, R.C. “Role of the Reader’s Schema in Comprehension, Learning, and Memory,” in
Theoretical Models and Processes of Reading, ed. Harry Singer and Robert B. Ruddell
(Delaware : International Reading Association). 372 – 397, 1985.
- Brown , A. L. and Palincsar, A.S. “Inducing Strategies Learning from Texts by Means of Informed,
Self – control Training,” Topics in Learning and Learning Disabilities. 2 : 1 – 7 ; January, 1982.